

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра хірургії з післядипломною освітою

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної роботи

Едуард БУРЯЧКІВСЬКИЙ

01 вересня 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ХІРУРГІЯ»

Рівень вищої освіти: другий (магістерський)

Галузь знань: 22 «Охорона здоров'я»

Спеціальність: 221 «Стоматологія»

Освітньо-професійна/наукова програма: Медицина

2025

Продовження дод. 1

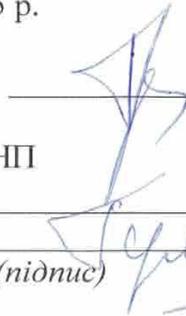
Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми «Стоматологія» підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти зі спеціальності 221 «Стоматологія» галузі знань 22 «Охорона здоров'я», ухваленою Вченою Радою ОНМедУ (протокол № 10 від 27 червня 2024 року).

Розробники:

д.мед.н., проф. Грубнік В. В., д.мед.н., проф. Четверіков С. Г.,
к.мед.н., доц. Крижанівський В. В., доц. Поляк С. Д., ас. Рябоконт А. М.

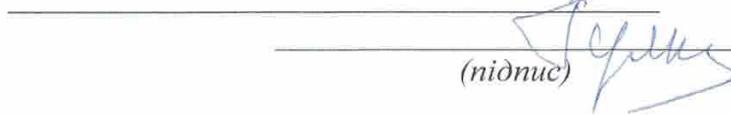
Робоча програма затверджена на засіданні кафедри хірургії з
післядипломною освітою
Протокол № 1 від 30.08.2025 р.

Завідувач кафедри

Володимир ГРУБНІК

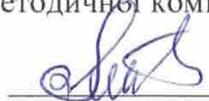
Погоджено із гарантом ОПП/ОНП

Анатолій ГУЛЮК
(Ім'я, прізвище)

Схвалено предметною цикловою методичною комісією з хірургічних
дисципліни ОНМедУ
Протокол № 1 від " 30 " 08 2025 р.

Голова предметної циклової методичної комісії з хірургічних дисципліни
ОНМедУ

Василь МІЩЕНКО

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри

Протокол № від " " 20 р.

Завідувач кафедри

(підпис)

(Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри

Протокол № від " " 20 р.

Завідувач кафедри

(підпис)

(Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
Загальна кількість: Кредитів: <u> 4 </u> Годин: <u> 120 </u>	Галузь знань 22 «Охорона здоров'я»	<i>Дисципліна обов'язкова</i>	
	Спеціальність 221 «Стоматологія»		
	Спеціалізація <i>Стоматологія</i>		<i>Рік підготовки: 3</i>
			<i>Семестри VI</i>
			<i>Лекції (10 год.)</i>
			<i>Семінарські (0 год.)</i>
	Рівень вищої освіти другий (магістерський)		<i>Практичні (68 год.)</i>
<i>Лабораторні (0 год.)</i>			
<i>Самостійна робота (42 год.)</i>			
	<i>у т.ч. індивідуальні завдання (0 год.)</i>		
	<i>Форма підсумкового контролю – залік.</i>		

Примітка. Кількість годин відповідати освітній програмі/навчальному плану.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни — компетентності, програмні результати навчання

Мета

Метою вивчення дисципліни «Хірургія» є оволодіння методами діагностики, лікування та профілактики хірургічних захворювань, насамперед найбільш розповсюджених та невідкладних.

Завдання

- визначити методи діагностики, алгоритм консервативного та оперативного лікування хірургічних захворювань травної системи, серцево-судинної та дихальної систем в залежності від виникнення та виникнення особливостей їх клінічних проявів;
- засвоїти диференціальну діагностику захворювань органів черевної порожнини, поза очеревинного простору та грудної клітки;
- визначити принципи післяопераційного лікування та реабілітації хворих з хірургічною патологією;
- ідентифікувати сучасні методи діагностики та лікування, післяопераційного нагляду та реабілітації хірургічних захворювань;
- засвоїти фактори ризику виникнення ускладнень захворювань травної системи серцево-судинної та дихальної систем;

- трактувати результати лабораторного та інструментального дослідження травної системи, серцево-судинної та дихальної систем;
- демонструвати володіння морально-деонтологічними принципами медичного фахівця та принципами фахової субординації у хірургії;
- здійснювати прогноз життя та працездатності при хірургічних захворюваннях травної системи серцево-судинної та дихальної систем;
- трактувати загальні принципи лікування, реабілітації і профілактики найбільш поширених хірургічних захворювань травної системи, серцево-судинної та дихальної систем;
- демонструвати вміння ведення медичної документації у клініці хірургічних хвороб;
- надавати невідкладну медичну допомогу при ургентних захворюваннях травної системи, серцево-судинної та дихальної систем.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів таких компетентностей:

Інтегральна компетентність (рівень 7) за вимогами НРК

Здатність розв'язувати типові та складні спеціалізовані задачі і проблеми в галузі охорони здоров'я за спеціальністю «Стоматологія», у професійній діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується комплексністю та невизначеністю умов та вимог.

Загальних (ЗК):

ЗК9. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

Спеціальних (СК):

СК1. Спроможність збирати медичну інформацію про пацієнта і аналізувати клінічні данні.

СК2. Спроможність інтерпретувати результат лабораторних та інструментальних досліджень.

СК3. Спроможність діагностувати: визначати попередній, клінічний, остаточний, супутній діагноз, невідкладні стани.

СК8. Спроможність виконувати медичні та стоматологічні маніпуляції.

СК11. Спроможність до визначення тактики, методів та надання екстреної медичної допомоги.

СК18. Спроможність надавати домедичну допомогу за протоколами тактичної медицини.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 5. Встановлювати діагноз невідкладних станів за будь-яких обставин (вдома, на вулиці, у лікувальній установі), в умовах надзвичайної ситуації, воєнного стану, нестачі інформації та обмеженого часу (за списком 4)

ПРН12. Організовувати проведення лікувально-евакуаційних заходів серед населення, військовослужбовців, в умовах надзвичайної ситуації, у т.ч. воєнного стану, під час розгорнутих етапів медичної евакуації, з урахуванням існуючої системи лікувально-евакуаційного забезпечення.

ПРН13. Визначати тактику надання екстреної медичної допомоги, використовуючи рекомендовані алгоритми, за будь-яких обставин на підставі діагнозу невідкладного стану в умовах обмеженого часу (за списком 4).

ПРН21. Виконувати медичні маніпуляції на підставі попереднього та/або остаточного клінічного діагнозу (за списками 2, 2.1) для різних верств населення та в

різних умовах (за списком 6).

ПРН23. Виконувати маніпуляції надання екстреної медичної допомоги, використовуючи стандартні схеми, за будь-яких обставин на підставі діагнозу невідкладного стану (за списком 4) в умовах обмеженого часу (за списками 6, 7).

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен:

— знати:

- сучасні концепції вітчизняної і зарубіжної теоретичної і практичної хірургії;
- основні принципи організації хірургічної допомоги населенню України;
- основні принципи організації хірургічної допомоги населенню України.
- клініко-лабораторні та додаткові методи діагностики хірургічної патології організму;
- етіологію, патогенез, клініку, діагностику та методи лікування хірургічних захворювань (в межах навчальної програми);
- етіологічні, патогенетичні фактори, клінічні прояви та діагностику невідкладних станів;
- тактику надання екстреної хірургічної допомоги;
- організацію проведення лікувально-евакуаційних заходів

— вміти:

- демонструвати володіння морально-деонтологічними принципами медичного фахівця та принципами фахової субординації у загальній хірургії;
- визначати найбільш поширені клінічні симптоми і синдроми в клініці хірургічних хвороб;
- аналізувати результати обстеження стоматологічних хворих при загальній хірургічній патології;
- застосовувати методи статистичного аналізу медико-біологічних даних;
- проводити основні методи загального клінічного обстеження хворого (опитування, огляд, пальпація, перкусія, аускультація), визначати певний обсяг додаткових досліджень і аналізувати отримані дані для встановлення попереднього діагнозу;
- виконувати загальні лікарські маніпуляції (перев'язки, ін'єкції, промивання шлунку і кишечника, зупинку кровотечі, транспортну та лікувальну іммобілізацію при вивихах і переломах кісток, місцеву інфільтраційну та провідникову анестезію, переливання крові і кровозамінників) та вирішувати питання про направлення хворого до спеціаліста;
- надати необхідну допомогу при короткочасній втраті свідомості, колапсі, шоку, комі, алергічних реакціях, асфіксії, гострому животі, травмі, кровотечах, опіках, відмороженнях;
- проводити реанімаційні заходи при термінальних станах і направляти хворих у спеціалізоване відділення;
- вести медичну документацію

3. Зміст навчальної дисципліни

Тема 1. Шок. Терапія шоку.

Патогенез розвитку шоку. Стадії розвитку шоку. Види шоку – анафілактичний, геморагічний, травматичний, септичний, кардіогенний шок. Особливості клінічної картини в залежності від виду шоку. Діагностичний алгоритм. Лікування різних клінічних видів шоку. Надання невідкладної допомоги при травматичному шоці в умовах воєнних дій. Транспортна іммобілізація в воєнних умовах як засіб профілактики шоку. Тимчасова зупинка кровотечі як засіб профілактики геморагічного шоку.

Тема 2. Екстремальні стани. Серцево-легенева реанімація.

Непритомність, колапс, сопор, кома, асфіксія, утоплення, клінічна смерть, смерть мозку. Визначення, клінічна картина, лікування. Серцево-легенева реанімація: відновлення прохідності дихальних шляхів, дихання, кровообігу. Алгоритм її проведення одним і двома реаніматологами.

Тема 3. Ендемічне та спорадичне воло. Тиреотоксикоз. Дифузне токсичне та вузлове токсичне воло. Тиреоїдит, струміт.

Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування. Тиреотоксикоз. Дифузне токсичне та вузлове токсичне воло. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, перебіг, ускладнення, лікування.

Тема 4. Захворювання молочної залози.

Класифікація захворювань молочної залози. Гострий мастит. Класифікація, етіологія, патогенез, клініка, діагностика, консервативне лікування, показання до оперативного втручання, варіанти оперативних доступів до гнійника. Дисгормональна захворювання молочної залози. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування.

Тема 5. Гострий гнійний плеврит. Емпієма плеври. Абсцес і гангрена легень.

Класифікація захворювань легень та плеври. Гострий гнійний плеврит, емпієма плеври. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування. Методи дренування плевральної порожнини. Гнійні захворювання легень, абсцес та гангрена легень. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, варіанти оперативного лікування.

Тема 6. Захворювання стравоходу.

Ахалазія. Опіки, рубцеві звуження стравоходу. Рак стравоходу. Захворювання стравоходу. Дивертикули стравоходу. Езофагіт. Пошкодження, сторонні тіла стравоходу.

Тема 7. Загальна герніологія.

Пахвинна, стегова, пупкова, післяопераційна, діафрагмальна та рідкі види гриж. Ускладнення гриж. Визначення поняття, класифікація гриж. Пахвинна, стегова, пупкова, післяопераційна грижа. Діафрагмальна та рідкісні види гриж. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування. Вибір методу оперативного втручання. Ускладнення гриж. Патогенез, клініка, діагностика защемлених гриж, ознаки життєздатності защемленої кишки, оперативне лікування.

Тема 8. Гострий апендицит.

Класифікація гострого апендициту. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференційна діагностика з іншими гострими хірургічними захворюваннями органів черевної порожнини, оперативне втручання. Ускладнення гострого апендициту. Лікувальна тактика при апендикулярному інфільтраті та апендикулярному абсцесі.

Тема 9. Жовчно-кам'яна хвороба.

Гострий холецистит. Хронічний холецистит. Малоінвазивна хірургія. Хірургічні захворювання печінки. Абсцеси, ехінококоз, альвеококоз печінки. Травми печінки. Доброякісні та злоякісні пухлини печінки.

Тема 10. Гострий панкреатит. Ускладнення гострого панкреатиту.

Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікувальна тактика, показання до оперативного втручання та його види. Ускладнення гострого панкреатиту: ранні (токсемічні, або вісцеропатичні), гнійні та після некротичні. Патогенез, клініка, діагностика, лікування ускладнень.

Тема 11. Виразкова хвороба шлунку і дванадцятипалої кишки.

Етіологія, патогенез, клініка, методи діагностики та диференційна діагностика, лікування. Види оперативних втручань при лікуванні виразкової хвороби.

Тема 12. Ускладнення виразкової хвороби.

Перфоративна виразка, кровоточуча виразка, стеноз, пенетрація, малігнізація. Етіологія. Патогенез, клініка, діагностика, лікування.

Тема 13. Рак шлунку.

Фактори, що сприяють виникненню раку шлунку. Класифікація. Клініка, методи діагностики, лікувальна тактика. Методи оперативного втручання.

Тема 14. Гостра кишкова непрохідність.

Класифікація гострої кишкової непрохідності. Механічна кишкова непрохідність - гостра обтураційна кишкова непрохідність, гостра странгуляційна кишкова непрохідність. Динамічна кишкова непрохідність. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, принципи консервативного лікування, показання до операції, методи оперативного втручання.

Тема 15. Перитоніти.

Визначення перитоніту. Класифікація, етіологія, патогенез, клініка, наявність симптомів подразнення очеревини, діагностика, принципи лікування. Основні моменти оперативного втручання та особливості дренивання черевної порожнини при розповсюдженому перитоніті.

Тема 16. Захворювання товстої кишки.

Хвороба Крона. Неспецифічний виразковий коліт. Хвороба Гіршпрунга. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, трактування результатів ендоскопічного методу дослідження, консервативне лікування. Хірургічна тактика при цих захворюваннях.

Тема 17. Захворювання прямої кишки.

Геморой. Тріщина, випадіння прямої кишки. Гострий парапроктит. Класифікація. Етіологія, патогенез, особливості клінічного перебігу, діагностичні заходи, консервативне лікування геморою, тріщини, випадіння прямої кишки. Показання до операції та вибір методу оперативного втручання.

Тема 18. Рак товстої і прямої кишки.

Класифікація, етіологія, патогенез, варіанти клінічного перебігу, діагностика, принципи лікування. Вибір методу лікування в залежності від стадії захворювання.

Тема 19. Абдомінальний ішемічний синдром

Мезентеріотромбоз. Етіологія, патогенез. Класифікація. Клінічні варіанти перебігу. Спеціальні методи дослідження. Діагностика. Диференціальна діагностика. Ускладнення.

Методи консервативного лікування. Профілактика. Реабілітація

Тема 20. Захворювання периферійних артерій.

Облітеруючий атеросклероз. Облітеруючий ендартеріїт. Хвороба Рейно. Синдром Леріша. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування.

Тема 21. Захворювання периферійних вен.

Тромбофлебіти. Флеботромбози. Посттромбофлебітичний синдром. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування. Варикозна хвороба нижніх кінцівок. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування, проби на прохідність глибоких вен, методи оперативного втручання.

Тема 22. Сучасна хірургічна травма в умовах масових ушкоджень при катастрофах і надзвичайних ситуаціях.

Основи лікувально-евакуаційних заходів в сучасних умовах. Медичне сортування, евакуація постраждалих. Види сучасної хірургічної травми в умовах масових ушкоджень при катастрофах і надзвичайних ситуаціях. Медичне сортування, медична евакуація постраждалих. Організаційні, медичні і деонтологічні особливості надання невідкладної допомоги в надзвичайних ситуаціях. Сучасні види зброї. Можлива структура санітарних втрат. Перша медична і долікарська допомога, перша лікарська, кваліфікована і спеціалізована допомога. Обсяг лікувальної допомоги на етапах медичної евакуації.

Тема 23. Бойова хірургічна травма.

Вогнепальна рана. Вибухова травма. Класифікація, клінічна картина. Ранова балістика, патоморфологія ранового процесу. Пошкоджуючі фактори тканин людини при вогнепальному пораненні. Класифікація вибухової травми. Особливості структурних і функціональних змін тканин в залежності від виду зброї. Ураження мінно-вибуховими пристроями, бомбами об'ємного вибуху. Патоморфологічні зміни та клінічна картина, характерні для ранового процесу

Тема 24. Лікування вогнепальних ран.

Види первинної хірургічної обробки за обсягом і терміном їх виконання. Показання чи відсутність показань і наявність протипоказань для первинної хірургічної обробки ран.

Тема 25. Травматичний шок.

Визначення травматичного шоку як першого періоду травматичної хвороби, класифікація, ступені тяжкості шоку. Частота і тяжкість шоку на війні і в мирний час. Сучасні уявлення про етіологію і патогенез травматичного шоку. Клінічні прояви шоку при різних локалізаціях поранень. Рання профілактика шоку. Діагностика та лікування на етапах медичної евакуації. Основи інтенсивної інфузійної терапії.

Тема 26. Ушкодження грудної клітки.

Класифікація ушкоджень грудної клітки. Причини виникнення та основні ознаки пневмотораксу. Гемоторакс. Клінічні прояви забою і тампонади серця. Нестабільна грудна клітка, класифікація, патоморфологія, клінічна картина, перебіг, ускладнення. Діагностика, медичне сортування та лікування на етапах медичної евакуації.

Тема 27. Ушкодження живота.

Класифікація ушкоджень живота. Відкрита та закрита травма живота. Ножові та вогнепальні поранення органів черевної порожнини. Діагностика та лікування на етапах медичної евакуації.

Тема 28. Краж-синдром.

Умови виникнення краж-синдрому. Класифікація, етіологія, патогенз, клінічна картина, перебіг, ускладнення. Діагностика та лікування на етапах медичної евакуації.

Політравма. Класифікація, етіологія, патогенез, клінічна картина, перебіг, ускладнення.

Лікувальна тактика на етапах евакуації. Особливості перебігу поранень, переломів кісток, термічних опіків при комбінованих радіаційних ураженнях і попаданні радіоактивних речовин на рану та опікову поверхню. Синдром взаємного обтяження. Медична допомога у вогнищі ураження і на військових етапах медичної евакуації при комбінованих хімічних ураженнях.

Тема 29. Термічна опікова травма.

Класифікація опікової травми. Патоморфологія раневого процесу. Тяжкість ушкоджень: визначення глибини і площі ушкоджень. Клінічна картина, перебіг, ускладнення. Ступені опіків. Визначення загальної площі опіків і площі глибокого пошкодження. Ураження світловим випромінюванням ядерного вибуху, запальвальними вогнесумішами. Опікова хвороба. Визначення, етіологія, патогенез, класифікація, перебіг, ускладнення. Періоди опікової хвороби. Опіковий шок. Гостра токсемія. Опікова септикотоксемія. Видужання. Медична допомога на полі бою (у вогнищах масового ураження). Медичне сортування, обсяг і зміст медичної допомоги в умовах військових дій і екстремальних ситуаціях. Діагностика та лікування на етапах медичної евакуації. Термічна холодова травма. Класифікація. Патоморфологія раневого процесу. Тяжкість ушкоджень: визначення глибини і площі ушкоджень. Клінічна картина, перебіг, ускладнення. Перша допомога, лікування. Діагностика та лікування на етапах медичної евакуації.

Тема 30. Залік

4. Структура навчальної дисципліни

Назва теми	Кількість годин					
	Усього го	у тому числі				
		Лекції	семінари	практичні	лабораторні	СРС
Тема 1. Шок. Терапія шоку.	5	2		2		1
Тема 2. Екстремальні стани. Серцево-легенева реанімація.	5	2		2		1
Тема 3. Ендемічне та спорадичне волю.	6	2		2		2
Тема 4. Захворювання молочної залози.	3	-		2		1
Тема 5 Гострий гнійний плеврит.	5	2		2		1

Емпієма плеври. Абсцес і гангрена легень.						
Тема 6. Захворювання стравоходу.	4	-		2		2
Тема 7. Загальна герніологія.	4	2		2		2
Тема 8. Гострий апендицит. Ускладнення гострого апендициту	3	-		2		1
Тема 9. Жовчно-кам'яна хвороба.	3	-		2		1
Тема 10. Гострий панкреатит. Ускладнення гострого панкреатиту	3			2		1
Тема 11. Виразкова хвороба шлунку та дванадцятипалої кишки.	3			2		1
Тема 12. Ускладнення виразкової хвороби.	3			2		1
Тема 13. Рак шлунку.	3			2		1
Тема 14. Гостра кишкова непрохідність.	4			2		2
Тема 15. Перитоніти.	3			2		1
Тема 16. Захворювання товстої кишки.	6			4		2
Тема 17. Захворювання прямої кишки.	4			2		2
Тема 18. Рак товстої і прямої кишки.	3			2		1
Тема 19. Абдомінальний	3			2		1

ішемічний синдром						
Тема 20. Захворювання периферійних артерій.	3			2		1
Тема 21. Захворювання периферійних вен.	6			4		2
Тема 22. Сучасна хірургічна травма в умовах масових ушкоджень при катастрофах і надзвичайних ситуаціях.	4			2		2
Тема 23. Бойова хірургічна травма.	4			2		2
Тема 24. Лікування вогнепальних ран.	3			2		1
Тема 25. Травматичний шок.	3			2		1
Тема 26. Ушкодження грудної клітки.	6			4		2
Тема 27. Ушкодження живота.	6			4		2
Тема 28. Краж-синдром.				2		2
Тема 29. Термічна опікова травма.	3			2		1
Тема 30. Залік	3			2		1
Усього годин	120	10		68		42

5. Теми лекційних занять

№	Тема	Кількість Годин
1	Шок.	2
2	Грижі живота.	2
3	Гостра хірургічна патологія органів черевної порожнини. Гострий апендицит.	2
4	Захворювання стравоходу.	2
5	Жовчно-кам'яна хвороба. Гострий та хронічний холецистит.	2
	Всього: годин:	10

5.2. Семінарські заняття не передбачені

5.3. Теми практичних занять

ТЕМА	Кількість годин
Шок. Терапія шоку.	2
Екстремальні стани. Серцево-легенева реанімація.	2
Ендемічне та спорадичне волю.	2
Захворювання молочної залози.	2
Гострий гнійний плеврит. Емпієма плеври. Абсцес і гангрена легень.	2
Захворювання стравоходу.	2
Загальна герніологія.	2
Гострий апендицит. Ускладнення гострого апендициту	2
Жовчно-кам'яна хвороба.	2
Гострий панкреатит. Ускладнення гострого панкреатиту	2
Виразкова хвороба шлунку і дванадцятипалої кишки.	2
Ускладнення виразкової хвороби.	2
Рак шлунку.	2
Гостра кишкова непрохідність.	2
Перитоніти.	2
Захворювання товстої кишки	4
Захворювання прямої кишки.	2
Рак товстої і прямої кишки.	2
Абдомінальний ішемічний синдром	2
Захворювання периферійних артерій.	2
Захворювання периферійних вен.	4
Сучасна хірургічна травма в умовах масових ушкоджень при катастрофах і надзвичайних ситуаціях.	2
Бойова хірургічна травма.	2
Лікування вогнепальних ран.	2
Травматичний шок	2
Ушкодження грудної клітки	4
Ушкодження живота	4

Краж-синдром	2
Термічна опікова травма.	2
Залік	2
Всього	68

5.4. Лабораторні заняття не передбачені

6. Самостійна робота здобувача вищої освіти

№	Види СРС	Кількість годин
1	Підготовка до практичних занять	30,0
2	Засвоєння практичних навичок, наведених у плані практичної підготовки студента	12,0
	Всього годин	42

7. Методи навчання

Практичні заняття: бесіда, рольові ігри, вирішення клінічних ситуаційних задач, відпрацювання навичок огляду пацієнта, відпрацювання навичок виконання маніпуляцій за переліком 5, інструктаж та відпрацювання навичок на симуляційних муляжах, тренувальні вправи з диференціальної діагностики найбільш поширених захворювань.

Самостійна робота: самостійна робота з рекомендованою основною та додатковою літературою, з електронними інформаційними ресурсами, самостійна робота з банком тестових завдань Крок-2, самостійне опанування алгоритмів спілкування з хворими.

8. Форми контролю та методи оцінювання

(у т. ч. критерії оцінювання результатів навчання)

Поточний контроль: усне опитування, тестування, оцінювання виконання практичних навичок, оцінювання комунікативних навичок під час рольової гри, розв'язання ситуаційних клінічних завдань, оцінювання активності на занятті.

Підсумковий контроль: залік.

Оцінювання поточної навчальної діяльності на практичному занятті:

- Оцінювання теоретичних знань з теми заняття:
 - методи: опитування, вирішення ситуаційної клінічної задачі
 - максимальна оцінка – 5, мінімальна оцінка – 3, незадовільна оцінка – 2.
- Оцінка практичних навичок та маніпуляцій з теми заняття:
 - методи: оцінювання правильності виконання практичних навичок
 - максимальна оцінка – 5, мінімальна оцінка – 3, незадовільна оцінка – 2.
- Оцінювання роботи із пацієнтом з теми заняття:
 - методи: оцінювання: а) комунікативних навичок спілкування з пацієнтом та його батьками, б) правильність призначення та оцінки лабораторних та інструментальних досліджень, в) дотримання алгоритму проведення диференціального діагнозу, г) обґрунтування клінічного діагнозу, д) складання плану лікування;
 - максимальна оцінка – 5, мінімальна оцінка – 3, незадовільна оцінка – 2.

Оцінка за одне практичне заняття є середньоарифметичною за всіма складовими і може мати лише цілу величину (5, 4, 3, 2), яка округлюється за методом статистики.

9. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Оцінка	Критерії оцінювання
Відмінно «5»	Здобувач вільно володіє матеріалом, приймає активну участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної задачі, впевнено демонструє практичні навички під час інтерпритації лабораторних досліджень, висловлює свою думку з теми заняття
Добре «4»	Здобувач добре володіє матеріалом, приймає участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної задачі, демонструє практичні навички під час та інтерпритації лабораторних досліджень з деякими помилками, висловлює свою думку з теми заняття.
Задовільно «3»	Здобувач недостатньо володіє матеріалом, невпевнено приймає участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної задачі з суттєвими помилками.
Незадовільно «2»	Здобувач не володіє матеріалом, не приймає участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної задачі, не демонструє практичні навички.

Здобувачу виставляється залік за умови виконання вимог навчальної програми та в разі, якщо за поточну навчальну діяльність він отримав не менше 3,00 балів.

9. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Оцінка за дисципліну складається на 50% з оцінки за поточну успішність та на 50% з оцінки за диференційний залік.

Середній бал за дисципліну переводиться у національну оцінку та конвертується у бали за багатобальною шкалою (200-бальною шкалою).

Конвертація традиційної оцінки в 200-бальну виконується інформаційно-технічний відділ Університету програмою «Контингент» за формулою:

Середній бал успішності (поточної успішності з дисципліни) x 40

Таблиця конвертації традиційної оцінки у багатобальну

Національна оцінка за дисципліну	Сума балів за дисципліну
Відмінно («5»)	185 – 200
Добре («4»)	151 – 184
Задовільно («3»)	120 – 150
Незадовільно («2»)	Нижче 120

За *рейтинговою шкалою ECTS* оцінюються досягнення студентів з освітньої компоненти, які навчаються на одному курсі однієї спеціальності, відповідно до отриманих ними балів, шляхом ранжування, а саме:

Конвертація традиційної оцінки з дисципліни та суми балів за шкалою ECTS

Оцінка за шкалою ECTS	Статистичний показник
A	Найкращі 10% здобувачів
B	Наступні 25% здобувачів
C	Наступні 30% здобувачів
D	Наступні 25% здобувачів
E	Наступні 10% здобувачів

10. Методичне забезпечення

- Робоча програма навчальної дисципліни
- Силабус
- Методичні розробки до практичних занять
- Методичні рекомендації до самостійної роботи здобувачів вищої освіти
- Мультимедійні презентації
- Ситуаційні клінічні завдання
- Сценарії рольових ігор (за необхідністю)
- Електронний банк тестових завдань за підрозділами з дисципліни

5. ПЕРЕЛІК ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ПРОГРАМИ .

- 1) Методика обстеження хворого: дослідження лімфатичних вузлів (шийних, підкрильцевих, пахвинних), периферичних артерій та вен.
- 2) Методика дослідження молочних залоз.
- 3) Методика дослідження щитовидної залози.
- 4) Методи відновлення прохідності верхніх дихальних шляхів. Методи штучної вентиляції легенів (ШВЛ)
- 5) Масаж серця.
- 6) Інтерпретація клінічних аналізів крові та сечі.
- 7) Інтерпретація біохімічних аналізів крові : білірубін, його фракції; сечовина, азот, креатинін; білки крові, кислотно- основний стан, електроліти крові, коагулограма, сечовини.
- 8) Читання рентгенограм: оглядова, рентгенографія грудної клітки (пневмоторакс, гідро - чи гемоторакс).
- 9) Читання рентгенограм: рентгеноконтрасне дослідження стравоходу

12. Рекомендована література

Основна:

1. «Хірургія» (навч. посіб.), Грубник В.В., Ковальчук Л.Я. – 2020 - 544 ст
2. **Невідкладні стани в загальнолікарській практиці. Том 2.** Навчальний посібник. Рекомендовано вченою радою УМСА./ ISBN 978-617-574-197-9. Видавництво Магнолія. /ISBN 978-617-7937-19-6. За редакцією д.м.н., професора В.М.Ждан. – 2020 – 280с.
3. Березницький Я. С.(за ред.) **Хірургія.** Підручник для ВМНЗ IV р.а.: Рекомендовано вч.радою ДЗ“Дніпропетровська медична академія МОЗ України: 2020/ 528 с.
4. **Oncology=Онкологія:** Підручник для студ. мед. ун-тів, інст., акад. Затверджено вченою радою ХНМУ / В.І. Старіков, А.С. Ходак, І.Й. Галайчук. — К., 2019. — 216 с.
5. **Гнійно-септична хірургія:** Навч. посіб. для студ. мед. ВНЗ, лікарів-інтернів, лікарів-практиків та науковців. Рекомендовано вченою радою ЗМАПО / С.Д. Шаповал. — К., 2019. — 192 с.

6. Кондратенко П.Г., Русін В.І. (за ред.) **Хірургія. Т1.** Підручник для ВМНЗ III—IV р.а.: Рекомендовано вч.радою Донецького нац.мед.ун-ту: 2019/ 704 с
7. Сабадишин Р. О., Рижковський В. О. та ін. **Хірургія. Т.2. Спеціальна хірургія.** Підручник для ВМНЗ I—III р. а.: Рекомендовано науково-метод.радою Рівненськ.держ.баз.мед.коледжу: 2018/ 608 с.
8. **Хірургічні хвороби:** Підручник для мед. ун-тів, інст., акад. — 2-ге вид., випр. Затверджено МОН / За ред. П.Д. Фоміна, Я.С. Березницького. — К., 2017. — 408 с.
9. **Малий атлас з анатомії=Maly atlas anatomiczny:** Навч. посіб. (Переклад з 5-го польського видання). — 2-ге вид., випр. Рекомендовано МОЗ / Ришард Александровіч. — К., 2017. — 136 с.

13. Електронні інформаційні ресурси

1. <http://moz.gov.ua> – Міністерство охорони здоров'я України
2. www.ama-assn.org – Американська медична асоціація / American Medical Association
3. www.who.int – Всесвітня організація охорони здоров'я
4. www.dec.gov.ua/mtd/home/ - Державний експертний центр МОЗ України
5. <http://bma.org.uk> – Британська медична асоціація
6. www.gmc-uk.org - General Medical Council (GMC)
7. www.bundesaerztekammer.de – Німецька медична асоціація
8. <http://medforum.in.ua/partners-> Асоціація хірургів України
9. <http://endoscopy.com.ua/> - Асоціація ендоскопічних хірургів України
10. <http://thoracic-surgery.com.ua/> - Асоціація торакальних хірургів України
11. <https://youcontrol.com.ua/> - Асоціація судинних хірургів України